

Érkezett: 2009 MAJ 29.

J/9872. számú

BESZÁMOLÓ

a NATO-nak a 2009. évi afgán választások biztosításában történő közreműködésével kapcsolatos magyar katonai szerepvállalásról szóló kormánydöntésről, valamint a Magyar Honvédségnek az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők tevékenységében való közreműködéséről

**Előadó: Dr. Szekeres Imre
honvédelmi miniszter**

Budapest, 2009. május

A beszámoló kifejezett célja kettős, egyrészt – az Alkotmány 40/C. § (2) bekezdése szerint – tájékoztatást tartalmaz a Kormánynak az afganisztáni választásokhoz nyújtott katonai támogatással kapcsolatos egyedi döntéséről, másrészt – az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők (ISAF) műveleteiben való magyar katonai részvételtől szóló 99/2003. (X. 10.) OGY határozatban szereplő tájékoztatás érdekében is – általános összefoglalót ad az afganisztáni katonai közreműködésünkről.

I.

Az ENSZ Biztonsági Tanács 1386. számú határozatával hozta létre a Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erőt (ISAF), amelynek hatásköre kiterjed Afganisztán teljes területére. A művelet jogi kereteit az ENSZ Biztonsági Tanács 1510. számú határozata, valamint az Észak-atlanti Tanácsnak a művelet vezetésének átvételéről szóló 2004. április 21-i és 2005. december 9-i döntései teremtették meg.

Hazánk 2003 februárjában, az ISAF-III. időszakában kapcsolódott be a misszió tevékenységébe. Az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők műveleteiben magyar katonai egészségügyi kontingens részvételéről szóló 111/2002. (XII. 18.) OGY határozat alapján 2003. január és 2003. december között teljesített szolgálatot a műveleti területen az MH Magyar Katonai Egészségügyi Kontingens (50 fő), amely egy német tábori kórház munkáját támogatta.

Az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők (ISAF) műveleteiben történő magyar katonai részvételtől szóló 2191/2004. (VII. 29.) Korm. határozat alapján 2004. július - 2006. szeptember között vett részt a műveletekben a 125 fős MH Könnyű Gyalog Század (+ 25 fő törzstiszt). Ez a szerepvállalás a korábbiakhoz képest már egy minőségileg komolyabb feladatrendszer ellátását kívánta meg hazánk részéről. A század norvég alárendeltségben tevékenykedve Kabulban hajtott végre járőrözési, biztosítási és készenléti feladatokat.

Az ISAF-erők Kabulon kívüli jelenléte alapvetően az ún. tartományi újjáépítési csoportokra (Provincial Reconstruction Team) épül, amelyek a központi kormányzat befolyását erősítik a tartományokban, a stabilizáció erősítésével teret nyitnak a rendezésben szerepet vállaló nemzetközi (EU, ENSZ), kormányzati és nem-kormányzati szervezetek tevékenysége számára, és megteremtik az újjáépítés, valamint a helyi közigazgatás megszilárdításának feltételeit.

Tekintettel arra, hogy a NATO átvette az ISAF-műveletek vezetését – ezen belül a PRT tevékenység koordinálását is – a Kormány az egy magyar vezetésű afganisztáni tartományi újjáépítési csoport létesítéséről és működésének előkészítéséről szóló 2115/2006. (VI. 29.) Korm. határozattal döntést hozott arról, hogy Magyarország 2006. október 1-jétől vezető szerepet vállal Afganisztánban a NATO-vezetésű ISAF-művelet keretei között Baghlan tartományban, Pol-e Khumri központtal működő tartományi újjáépítési csoportban.

Az Afganisztánban napjainkra kialakult helyzetre tekintettel szükséges az afganisztáni magyar szerepvállalás jövőjének folyamatos újraértékelése. Ennek keretében a Kormány 2190/2007. (X. 20.) határozatában döntést hozott a magyar Tartományi Újjáépítési Csoport tevékenységének további egy évvel, 2009. október 1-jéig történő meghosszabbításáról, valamint a katonai állomány felső határát 240 főre emelte. Jelenleg a PRT keretében 234 fő

teljesít szolgálatot műveleti területen. A PRT működése többszörösen összetett. A katonai kötelék elsődleges feladata a civil újjáépítési programokhoz szükséges biztonságos környezet megteremtése, valamint a központi kormányzat működési feltételeinek megteremtése mellett, a saját és szövetséges erők közvetlen védelme, illetve műveleteinek biztosítása. Az MH PRT folyamatosan támogatást nyújt a területén áthaladó szövetséges kötelékeknek. A PRT munkájában horvát, bolgár és szlovák katonák is részt vettek, ami még jobban erősítette a nemzetközi együttműködést.

A Kormány az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők (ISAF) műveleteiben történő magyar katonai részvétel engedélyezéséről szóló 2113/2008. (VIII. 27.) határozatban hozzájárult ahhoz, hogy a Kabuli Nemzetközi Repülőtér vezető nemzeti szerepellátása érdekében az ISAF vagy az azt felváltó, feladatait átvevő, NATO által vezetett szervezetek tevékenységében a Magyar Honvédség állományából 75 fő, legfeljebb hat hónapos időtartamban részt vegyen. A repülőtér üzemeltetését és a légiforgalom-irányítási tevékenység ellátását a magyar katonák – ténylegesen 66 fővel – 2008 októberében vették át és – a NATO értékelése szerint rendkívül magas színvonalon elvégzett – feladataikat 2009. március végén fejezték be.

Az afganisztáni biztonsági körülmények és a kialakult – a NATO által kiemelkedően fontosnak ítélt – katonai stratégiai igények miatt a NATO a bukaresti csúcson többek között elhatározta, hogy a tagországok az ISAF-műveletbe vezényelt csapataikat megerősítik, a hadműveletek terheit megosztják, valamint a katonák bevetettségére vonatkozó korlátozásokat csökkentik. A tagországok vállalták azt is, hogy rendelkezésre bocsátják a szükséges számú kiképzőt és a szükséges felszerelést ahhoz, hogy 2010-re 80 ezer főre emelkedhessen az afgán kormányhadsereg létszáma.

A bukaresti NATO-csúcson hazánk is bejelentette, hogy az önálló tevékenységre képes afgán haderő felállítását és kiképzését kiemelt feladatként kezeli. Ezen szándéknak megfelelően a Kormány az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők (ISAF) műveleteiben történő további magyar katonai szerepvállalásról szóló 2186/2008. (XII. 29.) Korm. határozatban engedélyezte egy úgynevezett Műveleti Tanácsadó és Összekötő Csoport (Operational Mentor and Liaison Team, a továbbiakban: OMLT) Baghlan tartományba történő telepítését és működtetését. A magyar OMLT felajánlás – és ennek megfelelően a Kormány engedélye – 2009. január-augusztus 31. közötti időszakra szól.

A magyar OMLT létszáma maximum 28 fő lehet. A magyar katonák az USA Ohio állam Nemzeti Gárda kijelölt állományának tagjaival együttműködésben végzik a következő feladatokat: az Afgán Hadsereg kijelölt zászlóaljja számára tanácsadás, mentorálás; kiképzés adott katonai szakbeosztásokra vonatkozóan; összekötői feladatok ellátása az ISAF előljáró parancsnokság, illetve az érintett afgán haderő között. A kiképzők már az afgán alakulat kabuli kiképzésébe is bekapcsolódtak, és a zászlóalj Baghlan tartományi tevékenységének megkezdése után is folyamatosan segítik az afgán parancsnokok munkáját.

A Kormány ugyancsak a 2186/2008. (XII. 29.) határozatban engedélyezte egy 16 fős – az ISAF különleges erőinek alárendeltségében tevékenykedő – Különleges Műveleti Csoport részvételét az ISAF-parancsnokság által tervezett műveletekben. A feladatra vonatkozó kezdő- és véghatáridőként a Kormány 2009. február 1-jét és 2010. január 31-ét határozta meg.

Mindezekon túl hazánk nem csak kontingensszerű, illetve átfogó feladatrendszer feltételező hozzájárulásokkal, hanem egyéni beosztásokat ellátó katonák kiküldésével is

támogatja az ISAF-misszió tevékenységét. Ennek érdekében az Országgyűlés által az afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők (ISAF) műveleteiben való magyar katonai részvételről szóló 99/2003. (X. 10.) OGY határozatban biztosított 50 fős, illetve a 2113/2008. (VIII. 27.) határozatban rögzített 30 fős létszámkeret figyelembe vételével az ISAF tevékenységében a kabuli ISAF-parancsnokság, az RC NORTH parancsnokság, a német tábori kórház, a kunduzi PRT és nemzeti – szak és összekötő – beosztásokban szolgálatot teljesítők létszáma jelenleg 41 fő.

II.

2009. augusztus 20-án választásokra kerül sor Afganisztánban, melynek sikeres lebonyolítása nem csak belpolitikai szempontból, hanem a NATO eddigi szerepvállalásának megítélése tekintetében is kiemelt fontosságú.

A NATO megkezdte az afgán választások katonai biztosításának előkészítését, tekintettel arra, hogy az ISAF jelenlegi feladatterhe mellett erre a szükséges kapacitással nem rendelkezik. A megerősítő erők (Választásokat Támogató Erő, Election Support Force a továbbiakban: ESF/) nagyságát mintegy 8 lövész zászlóaljban és egyéb támogató és kiszolgáló képességekben határozták meg, amelynek az alkalmazási készenlétet legalább 30 nappal a választások megkezdése előtt el kell érniük, illetve a választások kapcsán legfeljebb 6 hónapos időszakban rendelkezésre kell állniuk.

Az ESF képesség biztosítására az Észak-atlanti Tanács döntése alapján lehetővé vált az NRF-ben készenlétkben tartott nemzeti erők alkalmazása oly módon, hogy a Szövetség tudomásul veszi az NRF átmeneti képességcsökkenését.

A magyar fél jelezte, hogy az ESF-ben történő magyar részvételre csak a magyar Tartományi Újjáépítési Csoport érdekkörébe tartozó északi tartományban kerülhet sor. A Kormány megvizsgálta a ténylegesen vállalható hozzájárulás mértékét, és – az Alkotmány 40/C. § (1) bekezdése szerinti hatáskörében – döntött az NRF-re vonatkozó hozzájárulásunk keretében, annak terhére egy szakasz szintű erő (40 fő lövész) legfeljebb 6 hónapos tényleges műveleti részvétellel történő biztosításáról.